

## **СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ** **«Основи психології управління»**

### **АНОТАЦІЯ КУРСУ**

У межах цього курсу курсанти продовжують формувати інтегральну компетентність, особистісні та професійні уміння та навички, а саме: ознайомлюються з теоретичними підходами, експериментальними та прикладними дослідженнями в галузі психології управління; оволодівають методами психодіагностики в роботі з персоналом організації; засвоюють основні психологічні закономірності управлінської діяльності, лідерства та керівництва; засвоюють навички психологічного аналізу роботи та робочого середовища; діагностики поведінки працівників в організації; аналізу організаційної структури організації та її психологічного змісту і клімату; засвоюють основні методи саморегуляції в роботі керівників; оволодівають навичками постановки і вирішення професійних завдань в галузі психології управління.

### **ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ**

4 кредити (120 годин): 72 годин аудиторної роботи, 48 годин самостійної роботи.

### **МЕТА КУРСУ**

**Мета курсу** – оволодіти теоретичними знаннями щодо розвитку психології управління, її загальними положеннями, цілями, методами та застосуванням цих знань у професійній діяльності, формуванні конструктивного підходу до підлеглих, колективів та груп з метою ефективного спілкування, співпраці та здійснення психолого-педагогічного впливу, усвідомити необхідність та сформувати професійні уміння і навички, необхідні для здійснення майбутніх обов'язків, повноважень та функцій.

#### **Програмні результати навчання за навчальною дисципліною:**

Випускник повинен:

##### **Знати:**

історію розвитку і основний зміст предмету психології управління; категоріальний апарат, необхідний для аналізу і прогнозування перебігу процесів в організаціях; структуру управління в організації, систему мотивації та стимулювання, та основних організаційних процесів.

##### **Вміти:**

виокремлювати психологічні проблеми в організаціях і здійснювати їх аналіз; аналізувати основні психологічні закономірності управлінської діяльності, лідерства та керівництва; здійснювати діагностику організаційних процесів та розробляти рекомендації щодо їх оптимізації; аналізувати основні характеристики роботи та робочого середовища; визначати психологічний клімат в організаційному середовищі, лояльність до організації та задоволеність роботою працівників.

##### **Володіти:**

методами згуртування колективу, формування сприятливого соціально-психологічного клімату; методами психологічної діагностики особистості і групових процесів.

##### **Мати уявлення (бути ознайомленим) з:**

сучасними напрямками досліджень у психології управління;

недоліками і перевагами окремих стилів, методів, засобів управління.

### **ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ**

Вивчення цього курсу передбачає повне, часткове або опосередковане формування відповідних компетентностей ОПП.

У межах тем «Психологія управлінського впливу в діяльності керівника», «Основи лідерства», «Психологія ділового спілкування», «Психологія управління груповими явищами і процесами в діяльності керівника» та інших, курсанти працюють з інформацією, зокрема з використанням мережі Інтернет, виступають з промовами і презентаціями, підготовленими ними як групові та/або індивідуальні проекти.

Теми занять та презентацій пов'язані із темами модулів, у межах яких здійснюється навчання.

#### **Назви змістових модулів та занять:**

Змістовний модуль № 1 Психологія управління як галузь психологічної науки. Психологія керівника і підлеглого.

Заняття 1. Психологія управління як галузь психологічної науки.

Заняття 2. Психологія управлінського впливу в діяльності командира (керівника).

Заняття 3. Особистість керівника і лідера.

Заняття 4. Професійно-важливі якості керівника.

Заняття 5. Психологія індивідуального стилю керівництва та лідерства.

Заняття 6. Психологія діяльності керівника.

Заняття 7. Авторитет та імідж керівника.

Заняття 8. Особистість підлеглого.

Заняття 9. Адаптація підлеглого до умов військової організації.

Заняття 10. Теорії мотивації. Заходи стимулювання професійної діяльності.

Заняття 11. Соціально-психологічний клімат в колективі. Групова згуртованість.

Психологічна сумісність.

Змістовний модуль № 2. Управлінське спілкування та управлінський вплив у діяльності керівника.

Заняття 1. Управлінське спілкування.

Заняття 2. Міжособистісне сприйняття в управлінському спілкуванні.

Заняття 3. Психологічний вплив в діяльності керівника. Методи впливу.

Заняття 4. Ділова бесіда як форма управлінської праці. Особливості проблемних (дисциплінарних бесід).

Заняття 5. Особливості телефонної ділової бесіди. Підготовка та виступ перед аудиторією.

Психологічні особливості підготовки та проведення службової наради. Робота з діловою документацією.

Заняття 6. Характеристика підлеглого.

Змістовний модуль № 3. Основи конфліктології.

Заняття 1. Конфлікт як соціально-психологічний феномен. Типологія конфліктів.

Заняття 2. Психологічні закономірності міжособистісних конфліктів. Горизонтальні і вертикальні конфлікти.

Заняття 3. Стратегії і тактики поведінки в конфлікті.

Заняття 4. Управління конфліктами. Конфліктологічна компетентність.

### **ОЦІНЮВАННЯ**

Оцінювання знань курсантів здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України».

### **МІЖСЕСІЙНЕ ОЦІНЮВАННЯ (ПОТОЧНА ТА ТЕМАТИЧНА ПЕРЕВІРКА)**

Поточне оцінювання здійснюється за кожним завданням в межах модулів. Оцінюються і завдання, виконувані в аудиторії, і завдання, виконувані під час самостійної роботи на підґрунті перевірки конспектів.

Завдання для самостійної роботи оформлюються на зворотному боці конспекту, вітається структуровані форми запису (таблиці, блок-схеми тощо). Обсяг повинен бути

розумним, багато тексту не гарантує відмінної оцінки. Необхідно обов'язково зазначати джерела, на які спирається відповідь.

**Перелік завдань для самостійної підготовки:**

1. Структура сучасної психології управління.
2. Психіка людини як об'єкт дослідження. Поняття про особистість.
3. Структура особистості працівника. Активність особистості та її джерела
4. Розвиток і виховання особистості.
5. Організаційна діяльність менеджера в системі управління.
6. Емоційно-вольовий вплив менеджера на підлеглих.
7. Міжособистісні стосунки у групі, взаємний вплив членів групи.
8. Психологічна сумісність та згуртованість у міжособистісних стосунках.
9. Психологічні аспекти рекламної діяльності в системі управління.
10. Імідж керівника організації та його співробітників.
11. Конфліктні ситуації. Шляхи їх розв'язання конфліктів. Управління конфліктами.
12. Управлінські рішення в конфліктних ситуаціях.
13. Роль авторитету керівника в управлінні. Авторитет керівника: суб'єктивна сторона управління.
14. Псевдоавторитети, їх види і причини виникнення.
15. Система професійного психологічного відбору. Принципи професійного психологічного відбору.
16. Психологічні особливості оцінювання діяльності персоналу.
17. Чинники ефективності публічного виступу. Чинники ефективності службової наради.
18. Соціально-психологічне поняття групи. Групова диференціація. Стадії розвитку групи.

**Перелік літератури для читання:**

1. Ходаківський Є. І. Психологія управління : Підручник. 5-ге вид. перероб. та доп. / Є. І. Ходаківський, Ю. В. Богоявленська, Т. П. Грабар. – К.: Центр учбової літератури, 2016. – 492 с.
2. Орбан-Лембрик Л.Є. Психологія управління: посібник. – К.: Академвидав, 2003. – 363 с.

Читати підручники (посібники) цілком не потрібно, вказівки щодо читання будуть даватись викладачем наприкінці лекційних занять.

**Загальні критерії оцінок:**

“відмінно” – Курсант має зробити виступ за одним з питань семінару, приймати активну участь в обговорюванні виступів інших учасників, ставити питання, давати відповіді. Конспект повинен містити всю основну інформацію з певної теми, мати узагальнено-логічні схеми, таблиці тощо.

“добре” – Курсант має зробити виступ за одним з питань семінару. Конспект повинен містити всю основну інформацію з певної теми.

“задовільно” – Курсант має приймати участь в обговорюванні виступів інших учасників. Конспект повинен містити всю основну інформацію з певної теми.

“незадовільно” – Курсант не готовий до заняття, не приймає участь в обговорюванні виступів інших учасників. Конспект не містить основну інформацію з певної теми.

**ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ (РУБІЖНИЙ ТА ЗАКЛЮЧНИЙ КОНТРОЛЬ)**

Метою заліку є контроль сформованості в курсантів системи знань і умінь з навчальної дисципліни. Перелік питань до заліку міститься в методичних вказівках до його проведення, що зберігаються на кафедрі і доступні для студентів у будь-який час.

Залік здійснюється на підґрунті суми набраних балів отриманих під час міжсесійного оцінювання (поточна та тематична перевірка), виконання завдань з курсу, а також ведення конспекту.

1. Кількість балів за ведення конспекту (самопідготовку) становить від 0 до 40 балів.
2. Кількість балів за аудиторну роботу (у межах вивчення курсу) становить від 0 до 40 балів.
3. Кількість балів, яку можна отримати на заліку становить від 0 до 50 балів. До заліку допускаються студенти, які попередньо за підсумками аудиторної та самостійної роботи одержали не менше 50 балів.

### **ПОЛІТИКА КУРСУ**

- Курс передбачає індивідуальну та групову роботу.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.
- Якщо курсант відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час роботи над проектами не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими, оригінальними.